

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут сучасного мистецтва
Кафедра академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Іванов С.В.
« _____ » _____ 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фольклорна течія в музичному мистецтві»**

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво
освітній рівень третій (освітньо-науковий) рівень
вид дисципліни дисципліна вільного вибору

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	диференційований залік

Викладач: Афоніна Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор
кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Афоніна Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту сучасного мистецтва

_____ (Кулиняк М. А.)

(підпис)

Протокол № ___ від «___» _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури

_____ (Бобул І. В.)

(підпис)

Протокол № ___ від «___» _____ 2019 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «___» _____ 20__ року №___

Голова науково-методичної комісії _____ (Іванов С. В.)

(підпис)

«___» _____ 20__ року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Фольклорна течія в музичному мистецтві» включена до освітньої програми та навчального плану підготовки докторів філософії і відноситься до числа вибіркових дисциплін третього (науково-освітнього) рівня вищої освіти (II курс, 4 семестр). Вона має ознайомити з методологічними, теоретичними і практичними проблемами фольклорних течій в музичному мистецтві. Дисципліна дозволяє здобувачу вищої освіти актуалізувати та удосконалити категоріальний апарат, напрацьований традиційними та сучасними дискурсами задля формування належного рівня наукової та культурної компетенції в царині української та світової музичної культури, розвиває вміння кваліфіковано відобразити результати власних наукових досліджень у адекватних формах, прийнятних сучасною наукою.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна базується на знаннях, спільних для курсів «Музична культурологія», «Автентичне виконавство: теорія і практика», «Естрадна музика: історія, теорія, практика», «Музична інтерпретація», «Історія музичного виконавства», «Музика у театрі та кіно».

2. Мета дисципліни: ознайомлення з напрямками наукових досліджень в галузі музичної фольклористики, характеристика наукового доробку щодо становлення національної специфіки українського фольклористичного дискурсу в контексті вивчення народної художньої культури, знайомство з різними типами фольклорних течій (фольклоризм, нефольклоризм тощо).

3. Завдання (навчальні цілі): згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері музичного мистецтва, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

загальні: - здатність здійснювати комплексні дослідження на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел.

фахові: - здатність до оволодіння глибокими знаннями в галузі музичного мистецтва та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках; - здатність глибоко розуміти закономірності музично-історичного процесу; - здатність аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку світового та національного музичного мистецтва; - здатність працювати з автентичними матеріалами, здійснювати польові дослідження щодо збирання і розшифрування фольклору; - здатність розрізняти фольклорні течії в музичних творах.

Загальний обсяг дисципліни – 90 годин, у тому числі: лекцій – 28, самостійна робота – 62 години. Кінцева форма контролю – диференційований залік.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знання: - категоріальний апарат з дисципліни задля формування належного рівня культурної та наукової компетентності; - основні напрямки наукових досліджень в царині музичного мистецтва; - знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

Вміння: - аналізувати теоретичні і практичні проблем світової та української музичної культури як царини міждисциплінарних досліджень; - характеризувати основні напрями розвитку музичної культури в її історичній ретроспективі й перспективі; - аналітично мислити в рамках інтерпретації фольклору в сучасних музичних течіях; - кваліфіковано відображати результати власних наукових досліджень у відповідних теоретичних формах.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	% у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
ЗК 3.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел.	евристичний, робота з науковою літературою, проблемний, моделювання, аналіз і синтез	усний аналіз фахової літератури, звіт про виконання самостійної роботи, диференційований залік	20
ЗК 6.	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо	пошукова ситуація, робота з науковою літературою, дослідницький, проблемний, моделювання, аналіз і синтез	усний аналіз фахової літератури, звіт про виконання самостійної роботи, рецензування відповідей учасників навчального процесу	20
ФК 1.	Здатність до оволодіння глибокими знаннями в галузі музичного мистецтва та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.	евристичний, робота з науковою літературою, проблемний, моделювання, аналіз і синтез	опитування, усний аналіз музичних артефактів, усний аналіз фахової літератури, звіт про виконання самостійної роботи, рецензування відповідей учасників навчального процесу, диференційований залік	20
ФК 4.	Здатність глибоко розуміти закономірності музично-історичного процесу.	евристичний, робота з науковою літературою, проблемний, моделювання, аналіз і синтез	опитування, усний аналіз музичних артефактів, усний аналіз фахової літератури, звіт	20

			про виконання самостійної роботи, рецензування відповідей учасників навчального процесу, диференційований залік	
ФК 5.	Здатність аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку світового та національного музичного мистецтва.	евристичний, дослідницький, проблемний, дискусія, моделювання, аналіз і діагностика ситуації	усний аналіз музичних артефактів, усний аналіз фахової літератури, звіт про виконання самостійної роботи, диференційований залік	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	ЗК 3	ЗК 6	ФК 1	ФК 4	ФК 5
Знати історію становлення науки про музику, етапи її еволюції, основні музично-історичні концепції.	+	+	+	+	+
Знати найновіші дослідження з історії української музичної культури, у світлі нових знань вміти обґрунтувати нові погляди на процес розвитку українського музичного мистецтва від витоків до сучасності, розуміти його співвіднесеність зі світовими музично-історичними процесами.	+	+	+	+	+
Презентувати та обговорювати результати власних наукових досліджень у сфері музичного мистецтва державною та іноземними мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях, ефективно взаємодіяти з науковою спільнотою, в тому числі міжнародною, для розв'язання різноманітних фахових завдань у галузі музичного мистецтва та досліджень міждисциплінарного характеру.	+	+	+	+	+
Організувати викладання музикознавчих дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, зокрема вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення.	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки (згідно п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.).

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти НАКККіМ здійснює безперервний моніторинг якості освітніх послуг, що представлені поточним та підсумковим контролем. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу. Перевірка знань проводиться за допомогою усного опитування пройденого матеріалу, а також за результатами усного аналізу наукової літератури та музичних артефактів, підготовлених здобувачами вищої освіти під час самостійної роботи.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі диференційованого заліку. Залік виставляється за результатами роботи здобувачів вищої освіти впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних здобувачів. Форма проведення заліку усна, яка передбачає знання матеріалу за змістом дисципліни, а також демонстрації її зв'язку з темою дисертаційного дослідження.

7.2. Організація оцінювання.

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів; бали, отримані за виконання самостійних завдань, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).

Умовою допуску до підсумкової роботи (заліку) є отримання здобувачем вищої освіти під час семестрового оцінювання не менше ніж 48 балів (*критично-розрахунковий мінімум*), у тому числі під час опитування – 24 бали та самостійної роботи – 24 бали. Мінімальна кількість балів, що має отримувати здобувач вищої освіти на підсумковому заліку – 12 балів. Максимальна кількість балів: опитування – 40 балів, самостійна робота – 40 балів, залік – 20 балів.

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диференційному заліку є обов'язковою.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

	Назва тем	Кількість годин			
		Усього	У тому числі		
			л.	пр.	с.р.
1.	Музична фольклористика в системі сучасного музикознавства.	14	4		10
2.	Фольклор як основоположний компонент музичної фольклористики: генеза, еволюція.	13	4		9
3.	Регіональні особливості та спільність фольклорної традиції в музичному мистецтві	13	4		9
4.	Фольклор і композиторська творчість	13	4		9
5.	Фольклорні течії в музичному мистецтві ХХ століття. Фольклоризм. Художня самодіяльність. Неофольклоризм.	13	4		9
6.	Фольклорні течії в музичному мистецтві ХХІ століття. Аматорське мистецтво. Масова музична культура. Фреш-фольк. Фольк-рок та ін.	12	4		8
7.	Специфіка сучасного побутування й функціонування фольклору, його відтворення у музичному мистецтві ХХІ століття. Автентичний фольклор і електронна музика.	12	4		8
	Разом	90	28		62
	Форма контролю	Залік			

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Самостійна робота – 62 год.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Антонович Є., Антонович М., Гвоздевич С., Гелитович Л., Герус Л., Гелитович М. Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології: примітив, фольклор, аматорство, наїв, кітч...: Колективне дослідження за матеріалами Других Гончарівських читань / Музей Івана Гончара; НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського / М. Селівачов (відп. ред.). Київ, 1996. 325 с.

2. Борисенко В.К. Весільні звичаї та обряди на Україні. Київ : Наукова думка, 1988. 192 с.

3. Бріцина О.Ю. Українська усна традиційна проза: Питання текстології та виконавства. Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006. 400 с.

4. Василенко З. Фольклористична діяльність М. Лисенка. Київ, 1972.

5. Верховинець В.М. Весняночка. 5-те вид. Київ : Музична Україна, 1989. 342 с.

6. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю. Київ, 1990.

7. Гордійчук М. Як записувати народну музику: Порадник. Київ, 1960.

8. Гошовський В. Українські пісні Закарпаття. Львів, 2003. 447 с.

9. Грищай М. С., Бойко В. Г., Дунаєвська Л. Ф. Українська народнопоетична творчість. Київ : Вища школа, 1983. 358 с.

10. Грінченко М. Історія української музики. Київ : Спілка. 1922. 241 с.
11. Громов Г. Методика этнографических экспедиций. Москва : Издательство московского университета, 1966.
12. Грушевський М. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу // Матеріали до українсько-руської етнології. Т. 9. Київ, 1907.
13. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти. Київ, 1967.
14. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України. Київ, 1966.
15. Давыдова О. И., Федоренко В.И. Колыбельные песни как специфический защитный механизм этноса // Психолого-педагогические проблемы современного образования // Сборник научных статей. Барнаул: БГПУ, 2001. С. 128-133.
16. Дей О.І. Ігри та пісні: весняно-літня поезія трудового року. К.: Видавництво Академії наук Української РСР, 1963.
17. Дмитренко М. К. Українська фольклористика другої половини ХІХ століття: Школи, постаті, проблеми. Київ : Вид-во «Сталь», 2004. 384 с.
18. Дмитренко М. К. Українська фольклористика: Акценти сьогодення / Розвідки, статті. Київ : Видавництво «Сталь», 2008. 236 с.
19. Дмитренко М. К. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ: Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
20. Дмитренко М. К. Український фольклор і глобалізація: проблема збереження генетичного коду // Фольклористичні зошити: Зб. наук. праць. Вип. 10. Луцьк, 2007.
21. Дмитренко Микола. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ : Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
22. Довженко Г.В. Український дитячий фольклор. Київ : Наук. думка, 1981. 172 с.
23. Закувала зозуленька. Антологія української народної поетичної творчості / Вступ. стаття, упор. та примітки Н. С. Шумади. Київ : Веселка, 1998. 510 с.
24. Зданович И. Как собирать фольклор. Краткое методическое пособие для начинающих работников по фольклору в краях и областях. Москва, 1939.
25. Іваницький А. І. Українська народна музична творчість: Посібник для вищ. та серед. учб. закладів. Київ : Муз. Україна, 1990. 336 с.
26. Ігри та пісні: Весняно-літня поезія трудового року / АН УРСР; Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії / М. Т. Рильський (відп. ред.), О. І. Дей (упоряд., передмов. та примітки). Київ : Видавництво АН УРСР, 1963. 671 с.
27. Іларіон Митрополит. Дохристиянські вірування українського народу. Київ, 1992.
28. Календарно-обрядові пісні / Упоряд., передм., приміт. О.Ю.Чебанюк; жудож. В. Є. Перевальського та А. Ф. Павленка. Київ : Дніпро, 1987. 392 с. іл. (Б-ка укр. усної народної творчості).
29. Калинова сопілка: Антологія української народної творчості / Упор. Н. Шумада. Київ : Веселка, 1989. 432 с.
30. Квітка К. В. Вибрані статті / Упоряд., передм. і комент. А. Іваницького. Київ, 1985. Ч.1. С. 100-128.
31. Квітка К. В. Українські народні пісні. Київ, 2005. 383 с.
32. Квітка К.В. Українські народні мелодії. Ч. 2: Коментар. = Ukrainian folk melodies / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України / Г. Скрипник (відп. ред.), А. Іваницький (упоряд. та ред.). Київ : Поліграф Консалтинг, 2005. 383 с., з нот. + фото. Наукове видання.
33. Килимець Ю.Д. Купальська обрядовість на Україні. Київ, 1990.
34. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. Київ, 1994.

35. Красна весна, тихе літо / Упорядники: Яценко Леопольд Іванович, Міщенко Катерина Андріївна. Київ, 2007. 256 с.
36. Кузеля З. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу // Матеріали до українсько-руської етнології. Том ІХ. Львів, 1907. 144 с.
37. Кузеля З. Дитина в звичаях і віруваннях українського народу // Матеріали до українсько-руської етнології. Том VIII. Львів, 1906. 202 с.
38. Кулиш П. Записки Южной Руси. Київ, 1994.
39. Культура українського народу. Київ, 1994.
40. Курочкін О. В. Еротичні весільні ігри українців // Берегиня. Київ, 2004. №1. С. 27-38.
41. Курочкін О. В. Новорічні свята українців. Київ, 1976.
42. Курочкін О. Українські новорічні обряди: «Коза» і «Маланка». Опішне, «Українське народознавство», 1995. 379 с.
43. Курочкін О.В. Архаїчний весільний танець-гра «Журавель» («Бусел») // Матеріали до української етнології: зб. наук. праць. Щорічник. Київ, 2002. Вип.. 2 (5). С. 140-145.
44. Лавров Ф. І. Посібник записувача народної поетичної творчості. Київ, 1957. 59 с.
45. Лавров Ф.І. Посібник по збиранню народнопоетичної творчості. Київ : «Радянська школа», 1951. 32 с.
46. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. Київ: Знання-Прес, 2001. 591 с.
47. Літературний словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та інші. Київ : ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
48. Лозинський Й. І. Українське весілля. Київ, 1992. 176 с.
49. Марченко О. А. Роль національного характеру у формуванні української музичної культури ХІХ століття: дисертація канд. філос. наук: 09.00.12 / Харківський національний ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2003.
50. Мистецтво і сучасність: Зб. наук. праць / АН УРСР; Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського / В. А. Афанасьєв (відп. ред. редкол.). Київ : Наукова думка, 1980. 235 с.
51. Міжнародна науково-практична конференція "Традиційна народна культура: збереження самотності в умовах глобалізації", 18-20 вересня 2004 р.: Зб. матеріалів / Харківська держ. академія культури; Харківський обласний центр народної творчості. Харків : Регіон-інформ, 2004. 204 с.
52. Науменко Т.І. Музичне виховання дошкільників засобами українського фольклору. Київ : Віпол, 1996. 63 с.
53. Правдюк О. Методика записування музичного фольклору. Київ, 1981.
54. Правдюк О. Проблеми нотації народної музики на ІV етномузичному семінарі в Чародіце (ЧССР) // Народна творчість та етнографія, 1974. № 3.
55. Програма, запитальники та методичні поради дослідникам народної культури України / Упор. Л.Г.Орел, К.А.Міщенко. Київ : ІСДО, 1995. 232 с.
56. Програма-запитальник, методичні рекомендації для дослідження пам'яток матеріальної та духовної культури Полісся. Рівне, 1997. 170 с.
57. Родіна М. Пам'ятка збирача фольклору. Київ: Академія наук Української РСР, 1946. 23 с.
58. Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі. Навчальний посібник. Київ : «ЕксОб», 2000. 208 с.

59. Садовенко С.М. Світ фольклору: Український дитячий музичний фольклор як засіб формування музичних здібностей дітей дошкільного віку. Науково-методичний посібник. Київ : КТ «Київська нотна фабрика», 2007. 332 с.

60. Садовенко С.М. Українська культура: сучасний дискурс // Українська культура: дискурси і дискусії XXI століття : монографія / Наук. ред. В.Д. Шульгіна, С.М. Садовенко ; відп. за вип. І.В. Кузнецова : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв; Український центр культурних досліджень. Київ : НАКККіМ, 2012. 264 с. С. 14-26.

61. Садовенко С.М. Функції українських дитячих музичних ігор // Сучасний стан та перспективи розвитку народознавчої науки в Україні: Збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого пам'яті В.Т. Скуратівського, Київ, 28 жовтня 2008 р. Київ : «Видавничий Дім Дмитра Бураго», 2008. – 250 с.

62. Садовенко С.М., Босик З.О. Порадник для збирачів фольклору: на допомогу працівникам культури: Науково-методичний посібник / [За заг. ред. Садовенко С.М.]. Київ : ТОВ «Сталь», 2011. 500 с.

63. Семенов О. Український фольклор: Навч. посіб. Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. 254 с.

64. Смоляк О.С. Український дитячий музичний фольклор: Підруч.-хрестоматія для викл. та учнів. Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1998. 78 с.

65. Спутник фольклориста: Методическое руководство по собиранию, систематизации и хранению произведений устного народного творчества / Сост.: В. Ю.Крупянская, В. М. Сидельников; Ред. Влад. Бонч-Бруевич, Ю. М.Соколов. – Москва: Государственный литературный музей, 1939. 128 с.

66. Сумцов М. Слобожани. Історично-етнографічна розвідка. Київ., 2002.

67. Танцюра Г. Т. Записки збирача фольклору. Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2001. 100 с.

68. Українська народна поетична творчість / За ред. М. Рильського. Київ : Радянська школа, 1965. 231 с.

69. Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 448 с.

70. Український дитячий фольклор: Збірник / Упор. В.Г. Бойко. Київ, 1962.

71. Український фольклор: Критичні матеріали / С. К. Бисикало, Ф.М. Борщевський. Київ : Вища школа, 1978. 288 с.

72. Українські народні свята та звичаї. Київ, 1993.

73. Шульгіна В.Д. Нариси з історії української музичної культури: Джерелознавчий пошук. Монографія. Київ : ДАКККіМ, 2007. 276 с.

74. Яценко Л.І. Українське народне багатоголосся. Київ, 1962.

Додаткові:

1. Аксьонова Н. Персонажі українських народних ігор як релікти обрядів ініціації (за матеріалами Слобожанщини кін. XIX – поч. XX ст. // Матеріали до української етнології: Зб. наук. праць. Щорічник. Київ, 2002. Вип. 2 (5). С. 6-11.

2. Босик З. Поховально-поминальна обрядовість: на польових матеріалах Сарненського і Дубровицького районів Рівненської області // Сучасний стан та перспективи розвитку народознавчої науки в Україні: Збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого пам'яті В.Т. Скуратівського, Київ, 28 жовтня 2008 р. Київ : «Видавничий Дім Дмитра Бураго», 2008. 250 с.

3. Гаврилюк Н.К. Картографирование явлений духовной культуры. Київ.: Наукова думка, 1981. 279 с.

4. Герасимова-Персидська Н. О. Деякі питання текстологічного аналізу // Питання методології радянського музикознавства. Київ: Муз. Україна, 1982. С. 37–54.

5. Глушко М. С. Методика польового етнографічного дослідження: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 288 с., іл.
6. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. – 703 с.
7. Зосім О. Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір: моногр. Київ: НАКККіМ, 2017. 328 с.
8. Лащук Ю. Народне мистецтво українського Полісся. Львів, 1992. 134 с.: іл.
9. Лексикон загального і порівняльного літературознавства / За ред. А. Волкова (голова) та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
10. Мандибура М.Д. Полонинське господарство Гуцульщини II пол. XIX – 30-х років XX ст. Київ, 1978.
11. На допомогу вчителям народознавства, музики, образотворчого мистецтва, керівникам фольклорних гуртків і театрів /СДО/ С.К. Стефанюк (уклад.). Київ, 1995. 124 с.
12. Народна творчість та етнографія, 1990. № 2.
13. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Київ, 1992.
14. Олександр Майборода. Як зможе українська об'єднати українців // Газета по-українськи. № 2. 9 вересня 2005. С. 24.
15. Олена Кривицька. Конфліктний вимір етнонаціонального розвитку України // Політичний менеджмент. № 3 (12). 2005. С. 42-62.
16. Пономарьов А. Українська етнографія /курс лекцій/. Київ, 1994.
17. Рігельман О.І. Українці. Київ, 1994.
18. Скрипник Г.А. Етнографічні музей України. Становлення і розвиток. Київ, 304 с.
19. Скуратівський В. Місяцелік / Український народний календар. Київ, 1993.
20. Скуратівський В. Святвечір (у 2 кн.). Київ: Вироб. комерц. фірма «Перлина», 1994. – (Укр. пізнав. б-ка «Земляни». Сер. «Українці»). Київ. 288 с.: іл.
21. Смолій В. А., Гуржій О. І. Як і коли почала формуватись українська нація. Київ: Наукова думка, 1991. 112 с.
22. Українська минувшина: Ілюстративний етнографічний довідник. 2-е вид. / А. П. Пономарьов, Л. Ф. Артюр, Т. В. Космічна та інші Київ: Либідь, 1994. 256 с.; іл.
23. Українська родина: Родинний і громадський побут / Упорядник Лідія Орел. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2000. 424 с.
24. Українська художня культура: Навч. посібник / За ред. І. Ф. Ляшенка. Київ.: Либідь, 1996. 416 с.
25. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С. Павленка. Львів: Фенікс, 1994. 608 с.
26. Федас Й. Ю. Український народний вертеп. Київ., 1987.
27. Чубинський П. Календарь народных обычаев и обрядов. Київ, 1993.
28. Юрій М. Ф. Соціокультурний світ України: Монографія. Видання 2-е. Київ., Кондор, 2004. 738 с.

Інтернет-ресурси:

- <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- www.nibu.kiev.ua/ – Національна історична бібліотека України
- <http://library.nakkkim.edu.ua/> – електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
- <http://elib.nplu.org/> – електронна бібліотека «Культура України»
- http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека